

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 2
OGLEDNI ISPIT

ETI IK-2 – OGLEDNI ISPIT

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Esej treba imati od **500** do **600** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj ne će bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Više od milijardu ljudi u svijetu živi u užasnom siromaštvu. Godine 2000. ukupan iznos privatnih donacija koje su Amerikanci izdvojili za razne oblike pomoći inozemstvu bio je otprilike 3 dolara po potrebitoj osobi ili oko 20 dolara po obitelji. Stanovnici New Yorka, bili oni imućni ili ne, koji su 11. rujna 2001. imali prebivalište u donjem Manhattanu, mogli su računati na prosječan iznos od 5.300 dolara po obitelji. Razlika u ovim iznosima simbolizira način na koji se, za mnoge ljude, doseg brige za druge zaustavlja na granicama vlastite nacije – ako se i protegne toliko daleko. „Milosrđe započinje kod kuće”, kaže se; ili još jasnije: “trebali bismo se pobrinuti za siromaštvo u vlastitoj zemlji prije nego se pozabavimo siromaštvom u inozemstvu.” Oni koji tako misle pretpostavljaju da nacionalne granice imaju moralnu važnost i da je gore oglušiti se na potrebe nekog od svojih sugrađana nego na potrebe građana neke druge zemlje. (...) Mi interese vlastitih sugrađana postavljamo daleko iznad interesa građana drugih nacija, bez obzira što bio tome razlog: (...)

I dok činimo sve ove stvari, najveći broj nas mirne duše podržava deklaracije koje proglašavaju da svi ljudi imaju stanovita prava i da je svaki ljudski život jednako vrijedan. Osuđujemo one koji tvrde da je život osobe druge rase ili nacionalnosti manje vrijedan uvažavanja od života osobe naše vlastite rase ili nacije. Možemo li pomiriti ove stavove? Ako su oni „kod kuće”, kao potencijalni predmet našeg milosrđa, u stanju zadovoljiti svoje osnovne potrebe i ako izgledaju siromašno samo u usporedbi s našim visokim životnim standardom, je li onda činjenica da je riječ o našim sunarodnjacima dovoljna da im damo prednost pred drugima, onima čije su potrebe veće? Postavljanje ovih pitanja navodi nas da raspravimo u kojoj mjeri stvarno možemo, ili trebamo, „jedan svijet” postaviti kao moralno mjerilo koje transcendiraju državu-naciju.

Peter Singer, *Jedan svijet*

Etika

Esej

Tema eseja: **Građani svijeta ili građani samo pojedinih država?**

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „kozmpolitizam”, „nacionalizam”, „univerzalizam”, „interes” („vlastiti i drugih ljudi”) i „grupne privrženosti”.

1. Objasnite u čemu se prema Singeru očituje nedosljednost u praksi brige za potrebe drugoga.
2. Objasnite u čemu se nalazi moguće opravdanje davanja prednosti interesima nama bližih ljudi pred interesima drugih ljudi.
3. Objasnite je li prema vašemu mišljenju moguće pomiriti prednost koju dajemo interesima nama bližih ljudi s univerzalnosti moralnih zahtjeva.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. djelovanja koje prednost daje interesima vlastite grupe nama bližih ljudi, a ne obazire se na potrebe i interese drugih ljudi
2. problema koji se može riješiti samo na svjetskoj razini.

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

ETI IK-2 – OGLEDNI ISPIT

03

Prazna stranica

